

===== Інтерв'ю з приводу =====

ПОВЕРНУТИ ВІРУ В СПРАВЕДЛИВІСТЬ І ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА

15 грудня в нашій державі своє професійне свято відзначають працівники судової системи. З цього приводу наш кореспондент поговорив з головою Олександрійського міськрайонного суду Сергієм ПОПОВИЧЕМ. Інтерв'ю з ним пропонуємо вашій увазі.

– Сергію Михайловичу, розкажіть коротко про себе та про те, що вас спонукало обрати професію юриста?

– Народився і виріс я в Олександрії. По закінченні школи вступив на технічну спеціальність до Індустріального технікуму, який закінчив у 1972 р. Потім – два роки служби в армії. Після чого продовжив навчання в Харківському юридичному інституті, нині Національна юридична академія ім. Я. Мудрого, де здобув вищу фахову освіту юриста. Чому обрав саме таку професію? Можливо, мав гостріше відчуття справедливості. У шкільному віці мріяв працювати слідчим.

– Чи відповідало ваше уявлення про судову систему до того, як ви наділи мантию, реаліям, з якими довелося зіткнутися сьогодні?

– Після закінчення юридичного інституту в 1978 р., був розподілений в органи прокуратури Кіровоградської області як слідчий. Працював у Олександрійській міській та районній прокуратурі. Загалом стаж слідчого – 10 років, окрім того 5 років – виконував обов'язки заступника прокурора міста Олександрії. Коли працював у прокуратурі і розглядав різні справи, в мене з'явилося повноцінне уявлення про те, як діє судова система. У той час ходив на судові засідання – підтримував державне обвинувачення, бачив як приймають судові рішення та вироки. Тоді і зрозумів, що професійний розвиток юриста може повноцінно реалізуватися лише в судочинстві. Адже саме суддя приймає

остаточне рішення, зваживши всі аргументи з боку сторони обвинувачення та захисту. У 1993 році одягнув мантию – спершу працював суддею міського суду. У 2005 році Олександрійський міський та районний суди було об'єднано. За плечима маю 20-річний стаж роботи суддею.

– Стратегічна ціль України – євро-Інтеграція. Однією з умов вступу в ЄС є приведення нашої судової системи у відповідність до євро стандартів – що це означає?

– Євростандарти – це таке вдосконалення судових процедур, яке б найбільше відповідало захисту прав і свобод людини. Україна йде до цього. Крім того, це гарантії зменшення впливу різних гілок влади на судову систему в державі, посилення гарантій незалежності суддів. Сенс євроінтеграції полягає в тому, аби права і свободи громадян були більш захищені. Перша проблема в Україні, що заважає вдосконаленню судочинства – це невиконання судових рішень, що під корінь губить його принципи. Навіщо людина прийшла до суду, якщо її права не захищаються? Приміром, у Сполучених Штатах усі судові рішення виконують на 100%. Механізми та гарантії їх виконання повністю реалізовані. В Україні це відбувається по-іншому, власне тому вже багато років поспіль триває реформування та вдосконалення судової системи. Тривають законодавчі зміни, враховується міжнародний досвід, положення відповідних міжнародних актів, все це спрямовано на те, аби привести захист прав та інтересів людей до

європейських стандартів. Зараз ми маємо практично революційний новий Кримінальний процесуальний кодекс, який уже відсвяткував свою річницю. Зареєстровано новий законопроект про внесення змін до Конституції щодо посилення гарантій незалежності суддів. На черзі новий Закон «Про прокуратуру». Ми разом працюємо на кінцевий результат.

– Сергію Михайловичу, чи вірите ви в те, що Україна зможе досягти європейських стандартів у сфері правосуддя?

– Я вірю, що Україна зможе досягти європейських стандартів, тому що це невідворотний процес. Інакше, якщо не буде розвитку, буде шлях назад. Ніхто в цьому сенсі не повинен зупинитися. Давайте враховувати і те, що сьогодні наша держава тісно пов'язана з іншими країнами безліччю зв'язків – економічних, соціальних та інших. Ми повинні рівнятися на європейські стандарти.

– «Ваша честь» – офіційне звернення до судді, який веде процес. Що уособлює в собі цей вираз?

– «Ваша честь» – це офіційне формальне звернення до судді, в основі якого закладена велика шана до цієї посади. В різних країнах суддів прийнято називати по-різному: «ваша честь», «шановний суд», «вельмишановний суддя» тощо. Таке офіційне звернення до судді в Україні запроваджено нещодавно. Коли людина говорить «ваша честь», вона одночасно висловлює і шану, і надію, що суддя зможе розглянути справу об'єктивно і неупереджено. «Ваша честь» також говорить про високий статус посади судді, наданий йому державою та суспільством.

– Чи може настрої людини в мантиї вплинути на судові рішення?

– Настрої людини в мантиї в жодному разі не повинен впливати на судові рішення. Якщо у силу різних причин такий настрої виникає, то суддя зобов'язаний заявити собі самовідвід. Це в тому випадку, коли він не володіє можливістю неупереджено прийняти судові рішення і об'єктивно розглянути справу. Процедура самовідводу передбачена діючим законодавством.

– 3 вересня цього року ви займаєте посаду голови Олександрійського міськрайонного суду. Які функції покладено на вас, як на головучого?

– Мої професійні обов'язки чітко описані в Законі України «Про судоустрій і статус суддів». Голова місцевого суду виконує представницькі функції, адміністративні, контролює ефективність діяльності апарату

суду, призначає його керівника, видає відповідні накази по діяльності суду, якщо є вакантні посади – подає інформацію у Вищу кваліфікаційну комісію, забезпечує виконання рішень, а найголовніше – забезпечує виконання рішень зборів суддів. Такі збори проводяться в Олександрійському міськрайонному суді не рідше одного разу на три місяці. У ході їх проведення вирішуються питання щодо організації роботи суду, контроль статистики, аналітичне забезпечення суддів, заслуховуються звіти суддів. Варто наголосити, що раніше розподілом судових справ займався головуючий, сьогодні розподіл – комп'ютерний.

– Сьогодні в суспільстві є чимало нарікань на судову систему та окремих суддів. Що може кардинально змінити ситуацію? На що налаштуєте колектив ви?

– Таку ситуацію може змінити лише одне: судді мають виносити справедливі і неупереджені об'єктивні рішення, щоб люди були ними задоволені. Повернути довіру суддям в Україні намагаються шляхом реформування судової системи. Проблемним залишається питання невиконання судових рішень. Чи буде задоволена людина, яка кілька місяців ходила по судах, перенесла тяганину, отримала результат, який в подальшому не може реалізувати? Часто люди скаржаться на невинуватого тривалі терміни розгляду справ та відхилення від законодавчо визначених строків. І дійсно, в реальності судді не завжди вкладаються у визначені терміни, а все через надмірне навантаження, критерії якого не визначені.

Що стосується нарікань на окремих суддів, то це питання спрямоване на ті загальнодержавні органи, які сьогодні займаються підбором кадрів. Це і Вища кваліфікаційна комісія, Вища рада юстиції, Національна школа суддів. Саме вони несуть повну відповідальність за підбір суддів. Хоча раніше цим питанням займалися регіональні кваліфікаційні комісії.

Щодо мене, то я особисто, як голова Олександрійського міськрайонного суду, налаштовую своїх колег на належне якісне виконання роботи, розумність строків, професіоналізм, порядність, на етичне толерантне відношення до людей – сторін судового процесу, – аби ні в кого з них не викликало сумнівів щодо упередженості судді при розгляді справи.

вдячність людей, яким повернута віра в справедливість і верховенство права.

**Розмову записала
Н. ЛУЦЕНКО.**

– Чи доводилося вам, як судді, чимось поступатися? Якщо так, то чим?

– Доводиться поступатися особистим часом. Спитайте будь-кого, хто працює в суді, і вони вам скажуть, що часто працюють по вихідних, затримуються на роботі в будні. Приміром, розглянути справу в сто томів – не просте завдання. Але ж я розглядаю не одну судову справу. За кожною з них стоїть маса матеріалів, документів, багато свідків тощо. На даний час в Україні не існує чітко визначених нормативів роботи суддів, тому я та всі мої колеги дуже перенавантажені.

– Розкажіть, будь ласка, скільки суддів в Олександрійському міськрайонному суді? Який їх кваліфікаційний рівень, вік. Чис молодь?

– Зараз в Олександрійському міськрайонному суді працює 10 суддів. Всі вони мають достатньо високий кваліфікаційний рівень. Нещодавно до суду прийшла молода суддя Тетяна Голосеніна, яка найближчим часом прийме присягу і приступить до виконання своїх прямих обов'язків. За віковим критерієм у нас працюють судді від 30 до 63 років.

– Скажіть, які справи відведені до компетенції Олександрійського міськрайонного суду? Які розглядаються у більшості випадків?

– В Олександрійському міськрайонному суді розглядаються справи різних категорій: кримінальні, адміністративні, цивільні, окрім господарських. У більшості випадків – це кримінальні та цивільні справи.

– Що найбільш тішило вас у вашій роботі, а що завдавало прикрощів?

– Тішило – винесення справедливих вироків, коли вдавалося виправдати людину, яка була невинуватою. Прикрощів завдають неякісні досудові розслідування, і як результат, під час судового процесу доводиться з'ясовувати обставини справ і довиконувати те, що мають робити слідчі.

– Чим особисто ви захоплюєтесь, чи є на це час?

– У вільний час люблю читати, слухати гарну музику, відвідувати виступи майстрів мистецтв.

– На завершення нашої розмови, що побажаєте своєму колективу та колегам з нагоди Дня працівників суду?

– Хочу побажати всім міцного здоров'я, доброї вдачі, наснаги, оптимізму, професійних успіхів, шани громадян, підтримки держави, щоб найвищою нагородою за працю була